

**Interreg
Danube Region**

**Co-funded by
the European Union**

NRGCOM

Rezultat 2.1. - Strategia de implicare pentru creșterea interesului față de Comunitățile Energetice

Referința/ identificarea proiectului	
Denumirea proiectului	Crearea unor condiții operaționale adecvate pentru energia regenerabilă în Regiunea Dunării/ Creating appropriate operational conditions for renewable energy communities in the Danube Region
Acronimul	NRGCOM
Programul de sprijin	Programul pentru Regiunea Dunării
Axa prioritară	O Regiune a Dunării ecologică și cu emisii reduse de carbon
Obiectivul specific prioritar al programului	Sprijinirea ecologizării sectorului energetic și de transport în Regiunea Dunării prin creșterea integrării surselor de energie regenerabilă
Durata	30 luni
Website-ul proiectului	https://interreg-danube.eu/projects/nrgcom
Coordonatorul proiectului	South Transdanubian Regional Innovation Agency - STRIA

Detalii document	
Titlul documentului	Strategia de implicare pentru creșterea interesului față de Comunitățile Energetice
Acțiunea	SO2
Activitatea	Rezultat 2.1. Strategia de implicare pentru creșterea interesului față de Comunitățile Energetice
Data finalizării	31/08/2025
Numărul versiunii	9

Cuprins

Introducere	5
Fundamentele empirice ale Strategiei	6
Cadrul Strategiei de Implicare	7
Programul Motivațional (D.2.2.1)	10
Activități de sensibilizare și impactul acestora	11
Implementarea națională și abordările adaptate	13
Lecțiile învățate din faza pilot	17
Indicatori motivaționali	19
Recomandări pentru metodele motivaționale viitoare	21
Provocări care trebuie evitate	21
Domenii prioritare pentru îmbunătățire	22
Concluzii	22

Introducere

Acest document prezintă Rezultatul 2.1 al proiectului NRGCOM: Strategia de implicare pentru creșterea interesului față de Comunitățile Energetice (denumită în continuare „Strategia”). Aceasta reprezintă o piatră de temelie a Obiectivului Specific 2 al proiectului – „Creșterea gradului de conștientizare și încurajarea societății de a crea sau de a se alătura Comunităților Energetice ” – dedicat testării, evaluării și consolidării metodelor de sensibilizare și motivare a cetățenilor, autorităților locale, IMM-urilor și altor părți interesate să se implice în Comunități de Energie Regenerabilă (CER). Strategia a fost elaborată ca o sinteză a cunoștințelor, metodelor și lecțiilor învățate din mai multe activități-cheie legate de Obiectivul Specific 2 al proiectului, inclusiv:

- Programul Motivațional (D.2.2.1), dezvoltat în comun de consorțiu,
- Acțiunea pilot de sensibilizare a publicului larg (A2.3),
- Acțiunea pilot de sensibilizare a părților interesate prin formări profesionale (A2.4), și
- Rezultatul 2.2 – Sinteza rezultatelor activităților pilot de sensibilizare.

Strategia de implicare a fost elaborată în conformitate cu planul de lucru NRGCOM, care prevede testarea metodelor motivaționale în diferite regiuni partenere și consolidarea concluziilor într-un ghid practic pentru inițiativele viitoare. În acest sens, Rezultatul 2.1 nu este doar un document tehnic, ci și o foaie de parcurs strategică pentru viitor. El reprezintă atât o reflecție asupra experiențelor din faza pilot, cât și o contribuție orientată spre viitor la Setul de instrumente pentru creșterea gradului de conștientizare (O.2.3), care va oferi metodologii transferabile, replicabile în întreaga Regiune a Dunării și dincolo de aceasta.

Programul Interreg Regiunea Dunării, în cadrul căruia este finanțat proiectul NRGCOM, solicită explicit proiecte care consolidează implicarea comunităților, stimulează adoptarea energiei regenerabile și favorizează cooperarea regională. În acest cadru mai larg, Strategia de implicare reprezintă un

instrument de capitalizare: transformă dovezile empirice din diverse acțiuni pilot în cunoștințe structurate, care pot informa politicile, sprijini factorii de decizie și inspira comunități din douăsprezece țări. Astfel, se asigură că rezultatele proiectului nu rămân izolate, ci contribuie la schimbarea sistemică și la atingerea obiectivelor programului privind o Regiune a Dunării mai verde și cu emisii reduse de carbon.

Fundamentele empirice ale Strategiei

Activitățile implementate în cadrul livrabilelor aferente Obiectivului Specific 2 au generat o bază substanțială de dovezi pentru înțelegerea modului în care pot fi motivați diferiți actori să participe la Comunități de Energie Regenerabilă (CER). Programul Motivațional a implicat participanții prin evenimente de sensibilizare și sesiuni de formare profesională. Aceste activități au fost completate de o gamă largă de instrumente de comunicare incluzând manuale, materiale educaționale video, podcasturi, infografice, broșuri, materiale TV și radio, menite să extindă impactul și să ajungă la categorii diverse de public.

Ulterior, acțiunile pilot au amplificat considerabil aceste eforturi. Între noiembrie 2024 și iulie 2025 au fost organizate peste 40 de evenimente de sensibilizare în țările partenere, completate de 31 de formări profesionale și 9 târguri. În total, aceste activități au reunit peste 2.600 de participanți din peste 380 de organizații, în timp ce 163 de postări pe rețelele sociale, 7 podcasturi, 7 videoclipuri și 5 broșuri suplimentare au extins vizibilitatea către zeci de mii de cetățeni din Regiunea Dunării. Important este faptul că aceste activități nu au fost evenimente izolate, ci parte a unei strategii coordonate, care a permis comparabilitatea rezultatelor și extragerea unor concluzii solide privind eficiența metodelor aplicate în contexte diferite.

Unul dintre cele mai semnificative rezultate ale acestei faze a fost mobilizarea unei rețele de peste 250 de ambasadori ai Comunităților de Energie Regenerabilă. Acești indivizi, proveniți dintr-o gamă largă de domenii – administrații locale, organizații ale societății civile, mediul academic și

companii private – au jucat un rol esențial în multiplicarea efectelor programului. Acționând ca intermediari de încredere, ei au transmis mesajele despre CER într-un mod autentic și credibil, construind punți între conceptele tehnice și realitățile cotidiene ale cetățenilor.

Din acest spectru larg de activități au fost identificați mai mulți factori de succes comuni. Contactul personal și construirea încrederii prin ateliere locale și schimburi între egali, considerate decisive de participanți. Credibilitatea ambasadorilor CER, care au acționat ca multiplicatori și modele de urmat. Exemplele tangibile, cum ar fi vizitele de studiu la Comunități Energetice existente, care au demonstrat că energia comunitară nu este o idee abstractă, ci o realitate funcțională. Formatele interactive pentru tineri, mai ales în școli, care au generat conștientizare timpurie și un sentiment de responsabilitate în rândul noilor generații. Puncte de intrare simple și accesibile, evitând cerințele juridice sau tehnice excesiv de complexe la început, ceea ce s-a dovedit esențial pentru implicarea cetățenilor și a organizațiilor mici.

Totuși, au fost observate și câteva bariere importante. Complexitatea juridică și administrativă continuă să reprezinte un obstacol major, descurajând multe persoane interesate să treacă de la intenție la acțiune. De asemenea, preocupările legate de costurile inițiale limitează disponibilitatea gospodăriilor și a IMM-urilor de a adera sau de a investi. În plus, conținutul online, atunci când nu este completat de interacțiuni personale sau urmărire ulterioară, s-a dovedit insuficient pentru a transforma simpla conștientizare în participare concretă. Aceste constatări subliniază importanța abordărilor combinate, în care instrumentele digitale sunt integrate cu formate interactive, bazate pe încredere și contact direct.

Cadrul Strategiei de Implicare

Comunitățile de Energie Regenerabilă (CER) sunt din ce în ce mai recunoscute ca un mecanism esențial prin care cetățenii, autoritățile locale, întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) și alți actori pot participa direct la tranziția energetică. Prin unirea resurselor și împărțirea beneficiilor, acestea pot contribui la

reducerea costurilor energetice, creșterea securității energetice, consolidarea coeziunii sociale și accelerarea decarbonării economiilor locale. Totuși, dezvoltarea cu succes a Comunităților Energetice depinde de depășirea barierelor motivaționale, juridice și administrative, precum și de asigurarea unor căi de acces clare și accesibile pentru o gamă largă de participanți.

Concluziile livrabilelor aferente Obiectivului Specific 1 (SO1) – documentele D.1.1.1–D.1.5.2 și Rezultatul 1.1 – au confirmat aceste provocări, evidențiind în special lipsa de informații și de conștientizare privind Comunitățile de Energie Regenerabilă în Regiunea Dunării. Mulți potențiali actori nu sunt familiarizați cu conceptul, cu avantajele pe care le oferă sau cu pașii practici necesari pentru a înființa ori a se alătura unei astfel de comunități. Pornind de la aceste constatări, proiectul a definit Obiectivul Specific 2 (SO2): creșterea gradului de conștientizare și motivarea diferitelor grupuri să se implice în Comunitățile de Energie Regenerabilă (CER). Prin urmare, Strategia de Implicare (Rezultatul 2.1) a fost concepută ca un răspuns direct la concluziile SO1, transformând dovezile analitice în orientări practice menite să informeze, să inspire și să împuternicească grupurile-țintă pentru a participa la inițiative energetice conduse de comunități.

În concordanță cu această logică, proiectul NRGCOM a investit deja eforturi considerabile în testarea metodelor de motivare. Prin Programul Motivațional și acțiunile pilot, partenerii au organizat evenimente de sensibilizare, sesiuni de formare profesională, conferințe naționale, vizite de studiu și campanii de comunicare, utilizând totodată instrumente inovatoare pentru a măsura schimbările în cunoștințe, atitudini și motivație. Aceste activități au implicat o gamă largă de grupuri-țintă: publicul general, autoritățile locale, IMM-urile, școlile și potențialii fondatori de Comunități Energetice. Rezultatul 2.1 valorifică aceste experiențe, identificând nu doar elementele care au funcționat bine, ci și provocările persistente și zonele care necesită îmbunătățiri.

Scopul prezentului document este, așadar, dublu: să sintetizeze lecțiile învățate din faza pilot și din indicatorii de motivare și să formuleze

recomandări clare pentru metodele motivaționale viitoare. Prin aceasta, Strategia oferă partenerilor și părților interesate un ghid practic pentru creșterea interesului față de CER în Regiunea Dunării, contribuind direct la atingerea Obiectivului Specific 2 al Programului Interreg.

Așa cum se menționează și în Rezultatul 2.2, țările participante se află în etape foarte diferite de dezvoltare a Comunităților de Energie Regenerabilă. Această diversitate face esențială adoptarea unor abordări adaptate contextului național și regional. Prin urmare, țările au fost grupate în trei categorii:

Grupul 1 – Context emergent: Muntenegru, Serbia, Croația și Moldova

Aceste țări manifestă o deschidere puternică față de conceptul CER, dar au o experiență limitată în înființarea unor astfel de inițiative. În aceste contexte, activitățile de conștientizare și consolidare a capacităților sunt cruciale pentru reducerea lacunelor de cunoștințe, combaterea scepticismului și creșterea încrederii în rândul potențialilor actori. Obiectivele principale sunt creșterea nivelului de educație și conștientizare, precum și stimularea implicării active a autorităților locale și a IMM-urilor. Progresul poate fi măsurat prin indicatori precum numărul de evenimente de sensibilizare organizate, participarea organizațională la formări, rata de urmărire (follow-up) a cetățenilor și actorilor locali.

Grupul 2 – Tradiție consolidată: Ungaria, România, Slovenia și Bulgaria

Aceste țări au deja o tradiție în domeniul energiei comunitare și prezintă niveluri relativ ridicate de motivație a părților interesate. Aici, prioritatea este eliminarea barierelor persistente, extinderea inițiativelor existente și asigurarea sustenabilității pe termen lung prin cadre juridice și financiare stabile. Obiectivele vizează consolidarea capacității instituționale și integrarea schimbării durabile. Progresul poate fi urmărit prin utilizarea statutelor-model și a pachetelor de pornire pentru CER, înființarea comunităților-pilot, nivelurile de satisfacție ale actorilor, evaluate prin sondaje de feedback.

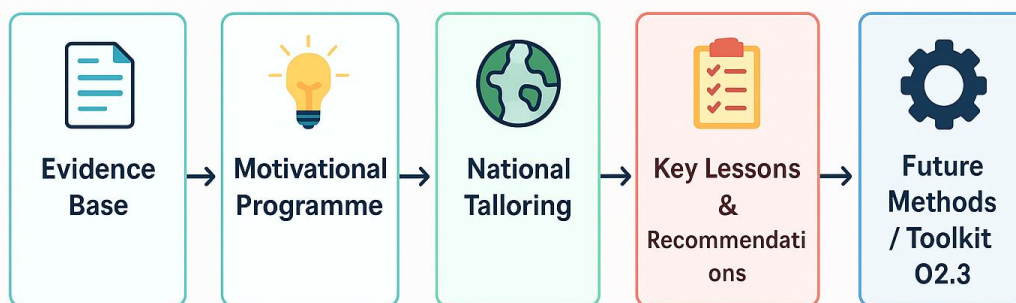
Grupul 3 – Etapă avansată: Austria, Germania, Cehia și Slovacia

În aceste țări, Comunitățile de Energie Regenerabilă sunt deja răspândite și funcționează în cadre relativ mature. Principala provocare nu mai este crearea

de noi inițiative, ci optimizarea și consolidarea sistemelor existente, simplificarea procedurilor administrative și menținerea unui cadru de reglementare favorabil. Obiectivele acestui grup includ consolidarea sustenabilității, creșterea calității serviciilor oferite de CER, facilitarea transferului de cunoștințe și bune practici către regiunile mai puțin experimentate. Progresul poate fi monitorizat prin numărul organizațiilor cu capacitate consolidată, dovezi privind reducerea complexității administrative, amploarea schimburilor transfrontaliere ce contribuie la replicarea modelului în Regiunea Dunării.

Recunoașterea acestor diferențe este fundamentală pentru eficiența Strategiei de Implicare. Recomandările prezentate în acest document se bazează pe dovezile colectate în faza pilot și recunosc că nu există o singură cale motivațională aplicabilă uniform în întreaga Regiune a Dunării. Sunt necesare acțiuni adaptate, concepute conform circumstanțelor specifice fiecărei țări, pentru a permite Comunităților de Energie Regenerabilă să prindă rădăcini, să se dezvolte și să prospere în toate zonele regiunii.

Framework of the Engagement Strategy

Programul Motivațional (D.2.2.1)

Pentru a pune în aplicare Obiectivul Specific 2 (SO2), proiectul a implementat trei activități interconectate. **Activitatea 2.2** axată pe elaborarea comună a Programului Motivațional, definind metodele și instrumentele necesare pentru a informa și inspira atât publicul larg, cât și actorii instituționali.

Activitatea 2.3, lansarea campaniilor-pilot de sensibilizare adresate cetățenilor, gospodăriilor și comunităților cu experiență redusă în domeniul Comunităților de Energie Regenerabilă (CER). Aceste campanii au inclus evenimente publice, târguri, campanii în social media, videoclipuri, podcasturi și broșuri, menite să testeze metodele motivaționale în practică și să măsoare schimbările în nivelul de cunoștințe și atitudini. **Activitatea 2.4**, abordarea autorităților locale, IMM-urilor și altor actori profesioniști prin programe de formare dedicate. Aceste sesiuni au oferit cunoștințe tehnice, juridice și organizaționale, au consolidat încrederea în rândul actorilor-cheie și au implicat ambasadori în calitate de multiplicatori, pentru a asigura credibilitate și învățare între egali.

Programul Motivațional a fost structurat în jurul a doi piloni principali: creșterea gradului de conștientizare a publicului larg cu privire la beneficiile energiei regenerabile și ale Comunităților Energetice și furnizarea de formare profesională și cunoștințe specializate actorilor instituționali. Pentru atingerea acestor obiective, a fost utilizat un set cuprinzător de instrumente, care a inclus evenimente de sensibilizare și formări profesionale, manuale și ghiduri, materiale video educaționale și podcasturi, broșuri, infografice și campanii în social media, vizite de studiu, reportaje TV și radio, publicații informative. Prin această abordare, Programul Motivațional nu doar că a generat rezultate concrete, ci a și testat eficiența diferitelor formate în contexte naționale diverse. Acesta a oferit baza empirică pentru Strategia de Implicare (O2.1), a confirmat valoarea metodelor interactive bazate pe încredere și a pus fundamentul pentru Setul de instrumente pentru creșterea gradului de conștientizare (O2.3), care va consolida cele mai eficiente abordări într-un pachet transferabil pentru replicare la scară mai largă.

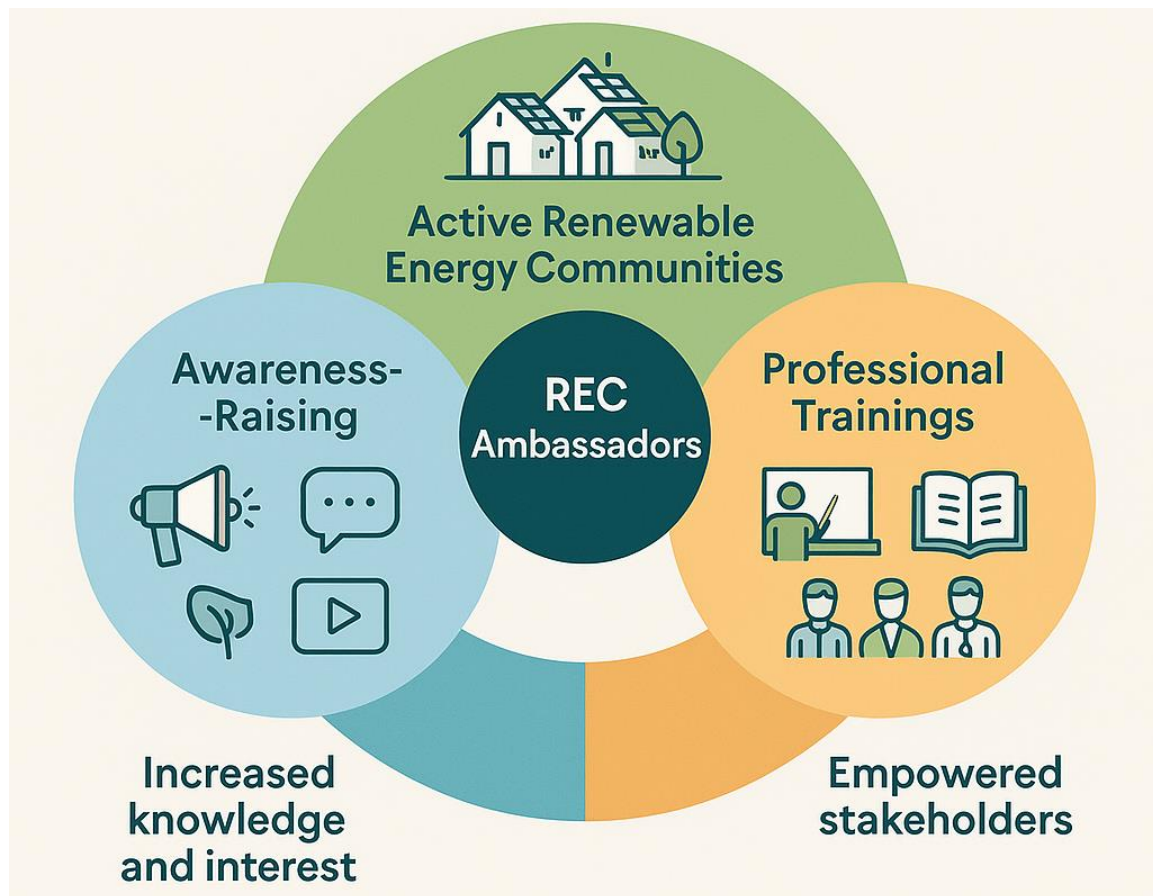
Activități de sensibilizare și impactul acestora

Programul Motivațional, implementat în cadrul Obiectivului Specific 2 al proiectului NRGCOM, a generat rezultate tangibile și verificabile printr-un set amplu și atent conceput de activități de sensibilizare. Aceste acțiuni au vizat atât publicul larg, cât și actorii instituționali, asigurând promovarea

conceptului de Comunități de Energie Regenerabilă (CER) într-un mod cuprinzător și incluziv. Activitățile față în față s-au dovedit deosebit de valoroase, deoarece au permis schimburi interactive, clarificarea imediată a întrebărilor și construirea unei relații de încredere între participanți și organizatori – condiție esențială pentru un impact motivațional autentic.

Pentru a consolida impactul și a extinde aria de acoperire, programul a produs o gamă largă de materiale de comunicare menite să ofere ghidare practică și să facă problemele complexe ușor de înțeles pentru un public variat, inclusiv pentru tineri. Aceste materiale au asigurat ca procesul de sensibilizare să se extindă dincolo de participanții la evenimente și să ajungă la segmente mai largi ale societății.

Un format deosebit de eficient a fost schimbul între egali (peer-to-peer). Vizitele de studiu transfrontaliere le-au oferit participanților oportunitatea de a observa Comunități Energetice operaționale direct la fața locului, oferind dovezi clare privind beneficiile și fezabilitatea acestor inițiative. Pentru organizațiile gazdă, aceste vizite au adus vizibilitate, recunoaștere și oportunitatea de a împărtăși realizările proprii. Pentru participanți au reprezentat o sursă de inspirație, încredere și cunoștințe practice transferabile. De asemenea, testarea unei inițiative pilot CER a funcționat ca un laborator real, în care oportunitățile și provocările au putut fi experimentate direct, generând lecții de înaltă relevanță pentru replicarea și adaptarea modelului în alte regiuni.

Implementarea națională și abordările adaptate

Punctul forte al Programului Motivațional constă în implementarea sa concretă și diversificată în toate țările partenere. Fiecare partener a conceput și a desfășurat activități de sensibilizare adaptate contextului național, grupurilor-țintă și nevoilor locale. Această diversitate a abordărilor nu doar că a sporit acoperirea și vizibilitatea, ci a asigurat și faptul că rezultatele reflectă realitățile socio-economice și instituționale specifice ale Regiunii Dunării. Următoarele exemple naționale ilustrează modul în care partenerii au pus în aplicare campaniile-pilot de sensibilizare (A2.3) și formările profesionale (A2.4). Acestea oferă o imagine de ansamblu concisă asupra activităților raportate în livrabilele corespunzătoare și evidențiază abordările diferite testate în întreaga Regiune a Dunării.

- **Munteșnegru (FORS Montenegro)** a pus un accent puternic pe tineret, recunoscând rolul generațiilor tinere în modelarea comportamentelor

- pe termen lung privind tranziția energetică. Au fost organizate ateliere pentru elevii de liceu, care au depășit sfera teoretică, incluzând exerciții practice despre eficiența energetică și tehnologiile regenerabile, stimulând conștientizarea și implicarea timpurie. Emisiunile TV și radio complementare au extins audiența și au contribuit la normalizarea conceptului de CER în discursul public, iar broșurile distribuite gospodăriilor au făcut ca informația să ajungă și la părinți și comunități. Această abordare multicanal a creat conștientizare inter generațională și a stimulat discuțiile la nivel familial despre energia durabilă.
- **Croația (IRENA)** a aplicat o abordare bazată pe locație prin organizarea unui atelier de sensibilizare în centrul vechi al orașului Labin, legând simbolic tranziția energetică de patrimoniul cultural. În paralel, IRENA a colaborat direct cu întreprinzători locali – restaurante, pensiuni, mici hoteluri – prin întâlniri individuale. Acest dialog personalizat a permis o comunicare adaptată despre beneficiile economice și de imagine ale aderării la o comunitate de energie. Activitățile au pus bazele pentru studii de fezabilitate privind înființarea unei Comunități Locale Energetice, conectând astfel sensibilizarea cu pașii concreți spre implementare.
  - **Serbia (REDASP)** a organizat conferința națională „Sinergie pentru un viitor regenerabil” la Kragujevac, reunind reprezentanți ai ministerelor, administrațiilor locale, mediului academic și societății civile. Evenimentul a oferit o platformă de dialog la nivel înalt și vizibilitate politică. Pe lângă componenta instituțională, au fost organizate târguri naționale și o campanie digitală extinsă, care a amplificat mesajul la nivel național. Prin această abordare pe mai multe niveluri, Serbia a reușit să poziționeze Comunitățile de Energie Regenerabilă drept instrumente de politică publică relevante, sporind totodată gradul de conștientizare în rândul cetățenilor.
  - **Moldova (AEER)** a vizat simultan autoritățile locale și comunitățile de la firul ierbii prin ateliere în Ștefan Vodă și Sireti. Evenimentele au prezentat contextul european și național al Comunităților Energetice, aliniind cunoștințele locale la evoluțiile politice. Au inclus exemple de bune practici și mărturii ale primilor adepți, transformând sesiunile din simple prezentări teoretice în experiențe motivaționale directe. Prin implicarea cetățenilor, a IMM-urilor și a reprezentanților administrației locale în același cadru, Moldova a promovat dialogul intersectorial, crucial pentru apariția viitoarelor Comunități Energetice.

- **Ungaria (STRIA și IMRO)** au combinat activități urbane și regionale, organizând evenimente în Pécs, Miskolc și Budapesta, completate de webinarii pentru cei care nu au putut participa fizic. Accentul a fost pus pe demonstrarea modului în care cetățenii și autoritățile locale pot beneficia de utilizarea comună a energiei regenerabile și de partajarea energiei. Partenerii au valorificat experiența existentă a Ungariei în domeniul eficienței energetice, prezentând Comunitățile Energetice ca o continuare logică a măsurilor durabile existente. Această abordare a crescut credibilitatea și a ajutat participanții să perceapă CER ca o soluție practică și realistă.
- **România (OER)** a subliniat importanța cooperării transnaționale printr-un eveniment organizat la Brașov, în parteneriat cu proiectul DECA, o altă inițiativă finanțată de UE. Această colaborare a demonstrat sinergiile între proiectele Interreg și a consolidat credibilitatea mesajelor transmise. Doi ambasadori CER au împărtășit experiențele lor directe, oferind un plus de autenticitate și inspirație participanților. Evenimentul a evidențiat modul în care parteneriatele internaționale și rețelele locale se pot completa reciproc în promovarea conceptului de comunitate energetică.
- **Slovenia (KSSENA)** a organizat un eveniment național la Velenje, combinând prezentări tehnice, studii de caz și discuții de grup interactive. Formatul a permis participanților să învețe atât despre tehnologii și politici, cât și despre guvernare și dinamica comunitară. Evenimentul a demonstrat modul în care CER pot fi integrate în strategiile de dezvoltare regională și de tranziție energetică, în special în regiunile aflate în proces de renunțare la cărbune.
- **Bulgaria (PRA)** a combinat un seminar online cu un eveniment față în față la Pazardzhik, asigurând accesibilitate pentru participanți din mediul urban și rural. Participarea experților Greenpeace și a reprezentanților primei Comunități Energetice bulgare din Gabrovo a adus o combinație valoroasă între perspectivă internațională și experiență locală. Această conexiune între expertiza globală și realitățile locale a făcut ca sesiunile să fie credibile și motivaționale.
- **Austria (Forschung Burgenland)** a valorificat nivelul avansat de dezvoltare a CER din Austria. La conferința Climate Dialogue din Eisenstadt, echipa a prezentat atât exemple de succes, cât și provocările și barierele întâmpinate în operarea Comunităților Energetice. Această abordare transparentă, bazată pe împărtășirea deschisă a lecțiilor

- învățate, a oferit modele valoroase pentru țările mai puțin experimentate, consolidând principiul transferului de cunoștințe și solidarității transnaționale.
- **Cehia (JAIP)** a organizat atelierul „Energia comunitară: Ce, De ce și Cum” la Borovany, reunind cetățeni, autorități locale și experți juridici. Formatul s-a dovedit deosebit de eficient, deoarece a abordat simultan interesul din partea cetățenilor (cererea) și expertiza juridică (oferta). Caracterul interactiv al evenimentului le-a permis participanților să adreseze întrebări concrete privind pașii legali, guvernanta și finanțarea, reducând incertitudinile și crescând încrederea.
  - **Slovacia (NEK)** a aplicat o abordare duală, combinând ateliere locale cu participarea activă la Forumul-Expo SlovakiaTech. Această integrare a formatelor profesionale cu cele destinate publicului larg a permis creșterea conștientizării atât la nivel local, cât și în rândul factorilor de decizie. Activitățile NEK au evidențiat importanța integrării CER în dezbaterile privind inovația și economia verde, poziționându-le ca elemente cheie ale transformării spre o economie inteligentă și durabilă.
  - **Germania (DIT)** a legat tema Comunităților Energetice de dezbaterile sociale mai ample privind etica, finanțele și împuternicirea comunităților. Evenimente precum „Banii fac puterea” („Money Makes Power”) au explorat intersecția dintre investițiile etice, proprietatea comunitară și energia regenerabilă, prezentând CER ca instrumente democratice și de participare civică. Participarea la târguri regionale a arătat cetățenilor și IMM-urilor oportunitățile concrete existente, transformând conceptele abstracte în modele economice aplicabile.

Valoarea adăugată a adaptării naționale

Una dintre contribuțiile distinctive ale proiectului NRGCOM constă în modul în care partenerii au adaptat metodele motivaționale la realitățile naționale și regionale. Deși cadrul general al activităților a fost definit în comun, implementarea a reflectat specificul cultural, nivelul de maturitate instituțională și atitudinile publice față de tranziția energetică din fiecare țară. Această personalizare a asigurat faptul că acțiunile nu au fost doar coerente la nivelul consorțiului, ci și semnificative și relevante în fiecare context local.

Valoarea acestei abordări este dublă. În primul rând a creat proprietate autentică la nivel național, deoarece fiecare partener a putut alinia promovarea Comunităților de Energie Regenerabilă la prioritățile și dinamica socială proprie. De asemenea a generat un set comparativ de dovezi, permițând consorțiului să analizeze modul în care contexte diferite reacționează la eforturi motivaționale similare. Această perspectivă comparativă este deosebit de valoroasă pentru identificarea practicilor transferabile și pentru elaborarea unor ghiduri scalabile, fără a ignora contextul local.

În loc să reproducă mecanic aceleași activități, partenerii au interpretat metodologia comună prin prisma propriului context - unii au implicat școlile și tineretul, alții au legat Comunitățile Energetice de patrimoniul cultural, unii au mobilizat antreprenorii locali, iar alții au integrat dezbaterile despre CER în dialogul de politici publice. Această diversitate demonstrează că, deși factorii de motivare sunt universali – încrederea, credibilitatea, exemplele concrete – căile de implementare trebuie să rămână flexibile.

Prin documentarea acestor variații, proiectul oferă nu doar lecții despre „ce funcționează”, ci și despre „unde și de ce funcționează”. Această nuanță întărește recomandările Strategiei de Implicare și creează bazele pentru Rezultatul 2.3, care va transforma experiențele naționale într-un set practic de instrumente destinat replicării în întreaga Regiune a Dunării și dincolo de aceasta.

Lecțiile învățate din faza pilot

Implementarea pilot a Programului Motivațional a oferit o oportunitate rară de a observa cum funcționează diferitele formate de implicare în condiții naționale diverse. Activitățile au fost desfășurate în cele doisprezece țări ale Regiunii Dunării, cuprinzând atât state membre ale UE cu tradiție avansată în domeniul Comunităților de Energie Regenerabilă (CER), cât și contexte în care acest concept era relativ nou. Această diversitate a generat un volum bogat de

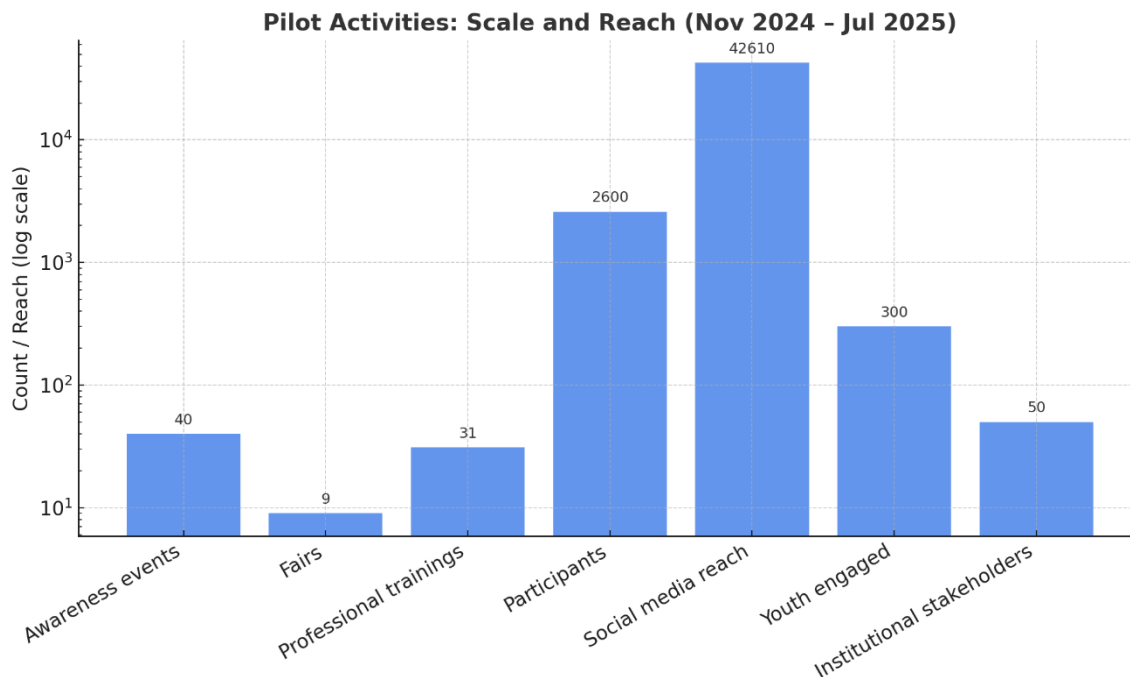
dovezi privind factorii care contribuie la succes, dar și asupra barierelor persistente.

Din analiza implementării au reieșit câțiva factori clari de succes. **Evenimentele față în față**, fie ateliere restrânse, fie conferințe naționale de amploare, au creat încredere și au oferit participanților posibilitatea de a adresa întrebări direct. **Schimbările între egali și vizitele de studiu** au oferit exemple tangibile de comunități funcționale, oferind încredere actorilor că modelul este fezabil și adaptabil. Mobilizarea **ambasadorilor CER** s-a dovedit o inovație esențială, adăugând credibilitate, autenticitate și continuitate eforturilor de comunicare. Ambasadorii au acționat nu doar ca mesageri, ci și ca intermediari de încredere, capabili să traducă conceptele tehnice și juridice în termeni accesibili publicului larg. **Formatele dedicate tinerilor**, testate în special în mediul educațional, au demonstrat importanța educației timpurii în modelarea atitudinilor și în crearea unor efecte de transmitere inter generațională.

În același timp, faza pilot a evidențiat provocări structurale care au slăbit constant impactul motivațional. **Complexitatea juridică și administrativă** rămâne un obstacol major. Procedurile neclare, autorizațiile de durată și reglementările fragmentate descurajează trecerea de la interes la acțiune. **Constrângerile financiare**, în special percepția privind costurile inițiale ridicate, reduc disponibilitatea gospodăriilor și IMM-urilor de a se implica. **Instrumentele digitale**, deși utile pentru vizibilitate, s-au dovedit insuficiente ca mijloace de mobilizare directe. Fără contact personal sau urmărire ulterioară, campaniile online rareori s-au convertit în participare concretă. În plus, presupunerea că noii veniți ar trebui să înființeze o comunitate CER de la zero s-a dovedit nerealistă în contexte mai puțin experimentate. Dovezile colectate arată că este mai eficient să se ofere „oportunități de aderare inițială” – adică să se permită persoanelor și organizațiilor interesate să se alăture comunităților existente, înainte de a încerca să creeze unele noi.

În ansamblu, rezultatele fazei pilot demonstrează că motivația nu este doar o chestiune de informare, ci depinde de formate care combină credibilitatea,

dovezile concrete și un mediu favorabil, capabile să reducă obstacolele procedurale și financiare.

Indicatori motivaționali

Pentru a asigura o evaluare obiectivă a eficienței Programului Motivațional, a fost elaborat și testat un set de indicatori motivaționali în cadrul livrabilului D.2.2.1, utilizat ulterior în acțiunile pilot (D.2.3.1 și D.2.4.1). Acești indicatori au combinat metode cantitative și calitative, permițând consorțiului să măsoare nu doar schimbările de cunoștințe, ci și evoluțiile în atitudini și motivație.

Gradul de înțelegere a fost evaluat prin chestionare aplicate înainte și după evenimente, care au măsurat nivelul de cunoaștere al participanților privind aspectele juridice, tehnice și sociale ale Comunităților de Energie Regenerabilă (CER). Rezultatele au confirmat că formatele interactive au generat îmbunătățiri semnificative ale gradului de conștientizare și de înțelegere a conceptului.

Disponibilitatea de aderare a fost măsurată prin întrebări privind intenția participanților de a sprijini sau de a deveni membri ai unei CER, evaluate înainte și după evenimente. Datele au arătat că motivația a crescut cel mai puternic acolo unde interacțiunea directă și învățarea între egali (peer-to-peer) au fost utilizate drept instrumente principale de implicare.

Rata de follow-up a urmărit măsura în care participanții au solicitat informații suplimentare, s-au înscris la formări ulterioare sau și-au exprimat interesul de a adera la o comunitate CER după eveniment. Acești indicatori s-au dovedit a fi cei mai relevanți pentru măsurarea conversiei dintre conștientizare și participare concretă, indicând clar care activități au fost cele mai eficiente.

Au fost monitorizate și alte căi specifice de conversie, printre care:

- *Conversia de la interacțiune la aderare* („click-to-membership”), care a arătat câți participanți din sesiunile „Întreabă un expert” au devenit ulterior membri sau inițiatori de CER.
- *Recomandările prin ambasadori*, care au măsurat câți noi participanți au fost motivați prin contact direct cu ambasadorii CER.
- *Nivelul de satisfacție* al participanților, colectat prin chestionare structurate, pentru a evalua claritatea, relevanța și utilitatea activităților.

Rezultatele acestui cadru de monitorizare au confirmat îmbunătățiri măsurabile atât în cunoștințe, cât și în motivație. Cel mai important, s-a demonstrat că **formatele interactive, bazate pe încredere și contact direct, au avut performanțe semnificativ mai bune decât instrumentele digitale izolate**. Evenimentele conduse de ambasadori, atelierile și vizitele de studiu au avut cele mai mari rate de conversie, în timp ce materialele online generale au fost eficiente doar atunci când au fost complementate de interacțiune personală.

În ansamblu, acești indicatori oferă dovezi solide care susțin concluziile fazei pilot și conferă validitate recomandărilor prezentate în cadrul acestei Strategii de Implicare.

Recomandări pentru metodele motivaționale viitoare

Așa cum au demonstrat Programul Motivațional și acțiunile pilot (D.2.2.1, D.2.3.1, D.2.4.1), din analiza rezultatelor reies mai multe direcții clare pentru proiectarea viitoarelor activități de sensibilizare și motivare. Aceste recomandări nu trebuie interpretate ca un model unic, ci ca principii orientative, care pot fi adaptate la diversitatea contextelor existente în Regiunea Dunării.

Abordări eficiente care trebuie continuate

Formatele interactive precum atelierile, schimburile între egali (peer-to-peer) și vizitele de studiu trebuie să rămână elemente centrale ale strategiilor de implicare, deoarece acestea favorizează încrederea, credibilitatea și învățarea practică. Mobilizarea ambasadorilor CER s-a dovedit indispensabilă: aceștia oferă autenticitate, facilitează comunicarea și fac legătura între concepte tehnice și realitatea cotidiană. Formările dedicate autorităților locale, IMM-urilor și altor actori instituționali trebuie extinse, deoarece contribuie la consolidarea încrederii și la reducerea scepticismului în rândul factorilor de decizie. Implicarea tinerilor trebuie menținută și intensificată, deoarece participarea lor generează conștientizare timpurie și efecte inter generaționale, consolidând impactul social al Comunităților de Energie Regenerabilă pe termen lung.

Provocări care trebuie evitate

Dependența excesivă de conținut online generic, fără activități de urmărire (follow-up). Instrumentele digitale, deși utile pentru vizibilitate, rareori generează schimbări de comportament durabile dacă nu sunt completate de interacțiuni personale. Punctele de intrare prea complexe trebuie evitate. Așteptarea ca noii participanți să înființeze imediat o CER descurajează implicarea. Este mai eficient un model etapizat, care oferă inițial posibilitatea de aderare la comunități existente. Accentul excesiv pe detaliile tehnice și juridice poate avea un efect de respingere. Comunicarea ar trebui să se concentreze pe beneficii, simplitate și valoare practică. Abordările uniforme

Între țări s-au dovedit ineficiente; metodele motivaționale trebuie adaptate contextelor naționale și regionale pentru a reflecta nivelurile diferite de maturitate și resurse.

Domenii prioritare pentru îmbunătățire

Privind spre viitor, se evidențiază câteva direcții esențiale de îmbunătățire. Simplificarea căilor de participare, prin oferirea de „oportunități de aderare inițială”, care să le permită actorilor interesați să își construiască treptat încrederea și experiența înainte de a fonda noi comunități. Extinderea sprijinului tehnic și juridic, de exemplu prin servicii de consiliere, pachete de pornire (starter packs) și ghiduri naționale adaptate legislației și condițiilor locale. Consolidarea componentelor digitale, nu ca instrumente izolate, ci integrate într-un model mixt care combină vizibilitatea online cu interacțiunea personală și mentoratul. Prioritizarea grupurilor vulnerabile și a tinerilor, pentru a asigura incluziunea și sustenabilitatea socială a Comunităților Energetice, precum și o distribuie echitabilă a beneficiilor.

Concluzii

Strategia de Implicare, elaborată în cadrul Rezultatului 2.1 al proiectului NRGCOM, consolidează cunoștințele și dovezile generate în cadrul Obiectivului Specific 2 și le transformă într-o foaie de parcurs practică pentru acțiune. Aceasta demonstrează că sporirea interesului față de Comunitățile de Energie Regenerabilă (CER) presupune mai mult decât simpla creștere a gradului de conștientizare: este nevoie de formate care construiesc încredere, oferă exemple tangibile și creează puncte de acces simple și realiste pentru participare.

De asemenea, Strategia subliniază faptul că motivația, de una singură, nu este suficientă. Pentru ca nivelul crescut de conștientizare să se transforme în acțiune concretă, este necesar un mediu favorabil, caracterizat prin: proceduri clare, informații financiare transparente, cadre de sprijin adaptate contextelor naționale. Prin integrarea acestor condiții în viitoarele inițiative, impulsul creat în faza pilot poate fi menținut și extins.

În mod esențial, Rezultatul 2.1 reprezintă puntea de legătură dintre experiențele trecute și replicarea viitoare. El conectează Programul Motivațional și activitățile pilot cu viitorul Set de instrumente pentru creșterea gradului de conștientizare (O2.3), asigurând că lecțiile învățate sunt nu doar păstrate, ci transformate în instrumente transferabile. Astfel, Strategia oferă o valoare care depășește cadrul proiectului în sine, furnizând orientări clare și aplicabile partenerilor și părților interesate din întreaga Regiune a Dunării, precum și altor regiuni europene.

Urmând principiile stabilite în acest document, Comunitățile de Energie Regenerabilă pot evolua ca instrumente incluzive, de încredere și practice ale tranziției verzi, contribuind direct la atingerea Obiectivului Specific 2 al Programului Interreg și la țelul mai larg al unei Regiuni a Dunării cu emisii reduse de carbon și reziliente.

Documentul a fost elaborat în cadrul proiectului NRGCOM, un proiect al Programului Interreg pentru Regiunea Dunării, cofinanțat de Uniunea Europeană.